

RÉTYI TÁJSZÓTÁR

SALAMON SÁNDOR

E szógyűjtemény bevezető előszavát és a D—E kezdetű címszavakat lásd az ALUTA 1974—75 évi számában, az F kezdetűeket az előző számban.

G—H

gabajodik zavarodik, kúszerűdik; *belégabajodik* belezavarodik; *beleszeret* valakibe; *összegabajodik* összekúszerűdik. *Ha ésszegabajított a fonalat, illeltnapig sem bogozom ki.*

gabonás magtár.

gácsér másként *bakréce* hímruca.

gácsérozik a gácsér megtermékenyíti a nőstény rucát.

gácsértoll a gácsér farkából kiálló jellegzetes toll.

gádor, *pincegádor* pincelejárát, másként *pince torka*.

gagya alsónadrág férfinek, nőnek egyaránt. *Kifutott a gagyámból a korc.*

gagyaszár-ucca Y-alakú utca. *Szilágyiék a Gagyaszar ucca végibe laknak.*

gagyás csürke, *tyuk* tollas lábú csirke, tyúk. *Van egy gagyás tyukom, nem adnám sémmit.*

gaj göröngy. *Ugy megdobott egy gajjal, a hátam mekkékült.*

gajas göröngyös.

gajdul zavarodik [az esze/]; *mëggajdul* megzavarodik [az esze/]. *Mëggajdultál, hogy így dörgecc*

galambug galambdúc.

galambugos kapu galambdúcós kapu. *Hëjába csináltam galambugos kaput, egy galam' sem kötött belé.*

galamfiu, *galamfiu* galambfióka.

galatyol össze-vissza fecseg, jártatja a száját. *Mit galatyolsz itt éssze-vissza*

galatyolás össze-vissza fecsegés, haszontalan beszéd.

galuska gombóc. *Szilvás galuskából huszat és mëk tünnek énni.*

gamat mn utálatos, undok, szennyes. *Azok ojan gamat népek.*

gamatol piszokban vájkál, beszennyezi magát. *Ne gamatold éssze a karincádol [kötényedet].*

ganci gúnár. *Féllek a gancitól, met mëkszip.*

gáng kőház oszlopos tornáca, folyosó. *Tët ki a kocsonyát a gángba, hoty faggyon mëg.*

gangos büszke.

gangoson büszkén [jár, lépked/]. *Néssze mëg, be gangoson jár.*

gangoskodik hetykén jár, ágal. *Në, a kakas, hogy gangoskodik.*

ganyé trágya.

ganyéhányó lik trágyadombra nyíló deszkaablak az istállóban.

ganyéhányó villa négyágú vasvilla, mely félig lekopott.

ganyéz trágyát hord a mezőre.

ganyézás trágya kihordása a mezőre.

ganyézó szekér rövid nyújtóval, egyik oldalán rövid *lajtorjával* [1. ott/], másik oldalán egy szál deszkával ellátott szekér.

ganyézó lajtorja rövid szekér-oldaldeszka, melyet szaga miatt egyébre nem használnak.

garangyos göröngyös. *Erössen garangyos a föld.*

gatymatol v. katymatol kotyvaszt. Valamit *katymatolok* ebédre.

gáz petróleum. *Gászt* hoztak a bódba.

gázás petróleumot, keréksírt áruló román fuvaros.

gazda 1. birtokos, tulajdonos; 2. vevő. *Kerül neki gazda*. 3. megtaláló. *Aszt mán hējába kere-séd, eddig mán akatt gazdája*. 4. férj. *Julisné, a gazda honnő?* | *Julis néni, a gazda otthon van-e?* | *A gazdám nem hagyja.* | *A férjem nem engedi.* | 5. munkaadó. *A vót gazdámék-nitt mëgmaladzott a gője.*

gazdaembër földműves. *A Zoltániak örökké jó gazdaembërek vótak.*

gazdászkodik, gazdaként viselkedik, otthon érzi magát. *Mü osztán ot két hétig gazdászkodunk.*

gázlat állatokat áthajt a gázlón:

gazol tékozol, szemetel. *Ez a ló mind elgazolja a drága szénát. Ne gazold bé az udvart, mos' sèpër-tem ki.* Újabban: *bégazol* megijed; *ésszegazol* összepiszkít.

gebbed duzzad, dagad. *Ásztazsbé, hogy gebbeggyën. Belégebbed, mëggebbed. Ebbe a melegbe a lábom belégebbedt a cipőbe.*

gém 1. gém |madár/; 2. kútgém.

gëmbëredik dermed, zsibbad; *mëggëmbëredik*. *Az ujjaim mëggëmbërették ebb' a hidegbe.*

gép cséplőgép. *Hallod-é, mëgált a gép.*

gëpël varrógéppel megvarr. *Gëpëld mëg, ahol fëlfeccëltem.*

gërebën lent, kendert finomító fésű.

gërëbje fagoreblye. Részei: *éle, foga, nyele.*

gërëbjél gabonát, szalmát, szénát gereblyével összegyűjt; *elgërëbjél* göröngyös földet *vazsgë-rëbjével* elsimít; *mëggërëbjél* egy területet, rakott szekér oldalát.

gërënda gerenda. *Tët fël a gërëndába.* A mennyezetet képező deszkák és az azokat tartó *gëren-dák* között tenyérnyi hely szokott maradni, ahová naptárt, könyvet, fontosabb iratokat szokás eltenni.

gërëzd ribizli — vagy szőlőfürt. *Vëgyél te és gërëzdet, no.*

gezemice utálatos, ragacsos folyadék, kotyvalék.

gezemicéz utálatos, ragacsos folyadékkal piszkítja be magát.

geszkënye gesztenye. *Nátunk a tyukok a geszkënyefára ülnek el.*

giga tréfásan gége. *Ha nem hacc békinn, mëkfogom a gigádot.*

gilincs kilincs. *A zsebëm beléakatt a gilindzsbe.*

girbic vézna. *Aszt a girbicët vëtte el.*

girine hát-, hegygerinc. *Vakard mëg a girincëmët. Mënnny végig a gtrincën.*

glancol fényesít. *Uty kiglancoltam a bakkancsomot, hogy rogyog belé.*

glicsu korcsolya. *Glicsuval vezetëm a szánkát.*

glicsuzni korcsolyázni. |Az utóbbi 3 szó kiveszőben.)

gombojag gömbölyű; *gombojak* pityóka fel nem aprózott, főtt burgonya.

gombojitt fonalat fel-, leteker. *Gyere, gombojicsuk fël a fonalat.*

gomoja gombolyag cérnából, fonalból, hóból, túróból. *Hozz egy gomoja cérnát a bódból. Bédop-tuk az ablakot ëty hógomójával.* |Értsd: betörtük.| *Gomóját gyurtam a turóból, hogy ne száraggyon mëg.*

gomojitt 1. *gombojitt.*

göbböktet v. gübböktet |belé, mëg-| vízbe nyomkod, mártogat. *Göbböktezs' belé a ruhát a csëbërbe.*

gödör 1. gödör; 2. sírgödör; 3. mélyen fekvő hely a határban. *Ez a szép lucërna odabé lett a gödörbe.*

gödörásó sírásó. *A gödörásóknak étel, pénz s pálinka jár.*

gője koca. *A gője mëgnyomta az ëggyik malaccát.*

gömbec 1. disznófásajt. *Tët fël a gömbecët a füs' re.* 2. kövér nő. *Nagy gömbec fehérnép vót.*

görgina nemesítetlen dália.

görrög 1. rőfög |a disznó/; 2. böfög. *A retëktől örökké görrögök.*

gözlö mofetta |széngázás légfürdőző hely/. *Ety hétig jártam Kovásznára a gözlöbe a rëhomám végett.*

gözsöritt zsugorít.

gözsörödik zsugorodik, pl. a szalonnabőr sütéskor; *ësszegözsörödik* összetöpörödik. *Jánozsbá és ësszegözsörödött, mind a fonnyatt alma.*

gözsörög görnyedten, töpörödve jár.

grádics lépcső. *Ménny föl a grádicson s kopoktass.*
gubancolódik kúszalódik; ésszegubancolódik összekúszalódik.
gudu víz alatti gödör folyó vagy tó fenekén. Beléléplem egy gudula, abb' a szémpillantásba ellepött a víz.
gunya felső ruha. Űgyejj a gunyádra, esztendő ijenkorig mást nem kapsz.
gurigázik gurít, karikával játszik.
guriga-verige vásári szerencsejátékos csalogató mondókájának része. Rézkarikát kell boros üveg nyakába dobni. A nyertes elviheti az üveget. A kikiáltó szövege: Guriga-verige, ha mégnyeri, had vigye.
guruzsma kuruzslás, igézés. A fokhagyma emlegetése megvéd a guruzsmától: Guruzsma, fokhagyma, guruzsma, fokhagyma...
guruzsmál kuruzsol. Űgyejj, mel mégguruzsmállak.
gusa golyva.
gusás golyvás. Csúfolódás: Gusás Juli, gusás Juli...
gusásodik golyvásodik. csomók keletkeznek rajta, benne.
guszus ízlés. Jó guszussa van, szép lőjánt választott.
gut gutaités, agyvérzés. Ne mérgesiccs, mel ma mégüt a gut.
guvad v. kuvad dülled; kiguvad v. kikuvad kidülled, kifordul a helyéből. Min' kiguvalt a zság-ból. Hézzám ne üss, mel kikuvasz' lak a bőrödből.
guvalt szemü dülledt szemü. Ne és lássam aszt a guvalt szemüt.
guzsorodik 1. gözsörödik.
gübbent megmerít; belégübbent megmártja. Nincs üdő főrédésre, csak éppen belégübbentem magam.
gübbenő kátyú. Teli vót az ut gübbenövel.
gübüil szennyet kever, folyadékot szennyez, pancsol, Ne gübüjj a levezsbe! Ne gübüld éssze magadot! A két kakas vérbe gübülte égy mást.

GY

gyakorfosás hasmenés.
gyalogfusujka törpe bab.
gyámbász fogdos, rángat, tép. Hajja, engem ne gyámbásszon!
gyámfa gerendát feltámasztó oszlop.
gyapju, gyapjas, gyapjat gyapjú, gyapjas, gyapjút.
gyapjufüsüllő gyapjufésülő műhely, gép, mester.
gyáros gyári munkás. A gyárosokot aulóval hozzák s viszik.
gyöp fű, pázsit. Az udvarikot félverte a gyöp. [Ez szégyenletes, mert lustaságra vall vagy szomorú, mert kihaltak a ház lakói].
gyöpös füves.
gyöpösödik füvesedik; bégyöpösödik benövi a fű.
gyöplő 1. lószerszám része; 2 ruhaszárító kötél. Vezs' föl a gyöplőre, hogy a szél járja.
gyöpmester „dögész”, sintér.
gyér ritka. Be gyér a husod, lelkem, láccik beteg vótál. [Itt: puha].
gyéritt ritkít.
gyérittő olló a borbély ritkító, fogas ollója.
gyérül ritkul; méggyérül megritkul. A hajam és méggyérült; kigyériül elkopik, vásik. A nadrák kigyériült a térgyémén.
gyérszita ritka lyukú szita.
„gyermékhalál” az, ami nem való gyermek kezébe, mert veszélyes vagy törékeny. Ammija, dősanya? Abbion gyermekhalál.
„gyertya” gúnyos neve a náthás gyermek orrviladékának.
*„gyilkos” tréfás, haragos szidalom a vásott gyermek felé. Hagy békit a tesvérkédnek, te „gyilkos”.
 Jaj, be „gyilkos” ez a gyermek!*
gyócs sárgavászón.
gyomoridege van gyomoridegessége van. Ha meglátom, mán gyomoridegem van tölle.
gyömöszöl nyomkod; beeröltet vlmit vlhová: bégyömöszöl. Valahogy bégyömöszöltem a zságba de mán elik fért.
gyöngyös hurka a disznó nyelőcsöve.
gyöszte, gyöszteg ide, gyöszte'sze gyere, gyere ide, gyere csak.

győzi bírja; meggyőzi el tudja végezni. *Nem kell segiccség, meggyőzzük mü ketten és.*
gyujtó öngyújtó. *Apámnak vót éty sárgaréz gyujtója.*
gyurakodik tülekedik.
gyuródik tülekedik, nyomakodik. *Ne gyurógyanak ugy, nem lássák, gyermekkel vagyok.*
gyurva van zsufoolásig megtelt. *A busz gyurva vót iskolásokkal.*
gyür, bégyür, felgyür, legyür, ráncol, betesz, felhajt, lehajt. *Gyür' bé az ingédét a gagyába. Gyürt*
fél az ingéd ujját. Gyür' le a kalapod karimáját.
gyükér gyökér. *Husz'ki gyükerestől.*
gyülőget lassan gyúl. *Gyülőget a nép a májálisra.*
gyümölcs gyümölcs. *Az üdönn drága lëssz a gyümölcs.*
gyüszü gyüszü.
gyüszünné gyüszünyi. *Csak é' ggyüszünnét ittam, az és megártott.*
gyült gyújt. *Gyüiti a pénszt; szénát gyüjt, másként takar [1. ott]. Mënyék szénagyüiteni. Szó-*
lás: Mëggyüiti a baját. Ne gyüdzs' még a bajomot.
gyüttöget 1. gyüjtöget. 2. pénzt tesz félre, takarékoskodik, javakat szerez magának. *A fi jamék*
szépën gyüttögetnek.
gyüttögető takarékos. *Maksaiék gyüttögető népek.*

H

habar 1. hadar. 2. kever, liszttel felereszt. *Eppen csak béhabarom a levest, s éhetünk.*
habarás levesbe járó ereszték.
habarodik zavarodik [az esze]; mëkhabarodik eszét vesztí; beléhabarodik beleszeret.
habog dadog. *Mit haboksz ot, nem értëm?*
habogó, habogós dadogó.
háborodik émeleg, hányingere van, undor fogja el; félháborodik hányingert kap. *Uty félhá-*
borottam a szaktól, ki kellët mënnyek; mëkháborodik eivesztí az eszét. Mëkháborottál-é
vaj mi van veled?
hág, lép, rálép, felmászik. *A bakkancsával réjahágot a lábujkámra. Há'k fél a fára.*
hágat megtermékenyíti a mén a kancát. *A Csillagot el kel vinni hágatni. Mán a csitkó és hághat-*
nék.
hagyakéozik végrendelkezik v. utasításokat, tanácsokat ad saját temetésére vagy a halála
utáni tennivalókra vonatkozóan. *Nagyapám és kezdet mán hagyakéozni.*
hagyakozik ua.
hagyatékozí végrendelkezik.
hájc lovat jobbra terelő szó. *Hájc, Bandi, hájc!*
hajdomfejt hajadon fővel.
hajhász kerget. *Ne hajhász a malacokat!*
hajigál dobál. *Ma mëkhajigállak én tégedét, te rabló! Ne hajigájjátok el a pappirt az udvaronn!*
hajkurász kerget. *Minek hajkurászod a csitkót?*
hájlad szárad a faedény; mëkhájlad összeszárad, folyni kezd. *Mëkhájlatt a csëbër. Tócs vizez*
a kádba, me' mëkhájlad.
hajnaloson hajnalban. *Hajnaloson indulunk az erdőbe.*
hajt 1. lovat, ökröt hajt; 2. elhajt gilisztát, magzatot; 3. elhajt állatot lop. *Az éjjënn elhajtót-*
ták a lovakot. 4. ésszehajt összehajtogat; 5. félhajt ruhát rövidít. Hajesuk fél az ajját.
6. félhajt keres. *Félhajtoitam a falut éty falás élesztőjétt. 7. mëkhajt mozgásba hoz gépet,*
szerkezetet, megforgat egy kereket, fogantyút.
hajtogat 1. papírt, vásznat összehajt. *Hajtogazsd éssze szépën az ingédét. 2. erősíti, állítja. Asz'*
hajtogassa, hogy ó nem és üsmeri.
halovány sápadt, színehagyott. *Mijen halovány az orcája.*
hám lószerszám. Szólásokban: *Nëm szaggassa hámot!* Nem nagyon igyekszik, nem szorgal-
mas. *Farhámba ül!* megmakacsolja magát.
hamarébb hamarább.
hamarjába hirtelenében. *Hamarjába a' sse tuttam, merre fussak.*
hamarosonn hamarosan.
hámbar hombár. *Kiürültek a hámbarok a gabonászba.*
hammas hamus, hamvas, szürke. *Hammas fazék. Hammas galamb.*

hamu, hammu, hammal hamu. Szét ki a hammat a füttöböl.
 hamuszin szürke. Ojan hamuszin kendő vót a fejin.
 háncsu fakéreg. A nyirfa háncsujával könnyit tüzet rakni. [Könnyű].
 hándra bétük kúsza, dülöngélő betük. Ne irj ojan hándra bétüköt.
 hándrál érthetetlenül beszél. Ne hándráj, me nem értém.
 hánkolódik 1. hánykolódik. Nem tuttam elalunni, csak hánkolóttam az ágyba. 2. hencg, nem bír magával. Nekém hējába hánkolódik, met én üsmerém ökemit.
 hánt hámoz. Háncs még vaj két pityókát.
 hántat hányni kényszerül. Csak ety falást ettem belölle, még es mēkhántatott.
 hántorgat felhány. Nekém ne hántorgassa, hogy mit adott.
 hánnya a fejit fejesedik, kalász képződik rajta. A buza hánnya a fejit. Aratni kell, met minyá elhánnya a fejit.
 hány dob, hajít. Mind elhántam, ami a kezembe vót. Hánd bé a lapit a disznyóknak. Kihántad-ē a ganyét alóllik?
 hányódik 1. gazdtálanul hever, gondatlanul leledzik. A sok dēszka ot hányódik az udvari-kon. 2. félhányódik gonddal-bajjal, kevés gondozással, de felnő. Aggyátok haza aszt a gyermēkēt, a mások mellett az es félhányódik.
 hápornyika nyers húson levő hártya. Szēd le a hápornyikát rolla.
 hápornyikás hártvás. Ez a hus erőssen hápornyikás.
 hapra szempillantásra. Ety hapra mēglēssz, ha mondom
 hárászkendő vastag gyapjú vállkendő, mely nőknél a télikabátot helyettesítette.
 harsafürész szaggató fűrész, használatához két ember szükséges.
 harisnya szűk, posztóból varrt férfinadrág. Pakucs János bának még harisnyája vót.
 harisnyaszíjju nadrágszízj.
 hariszl parazsat a kemencében elterít.
 hárttika, hárttikó vékony hártya a húson.
 hárttikás, hárttikós hártvás.
 hascsikarás görcsös hasfájás. Esmēnt élévēt a hascsikarás.
 hasitt vág. Hasiccsuk két felé. Hasiccs le ēgyg ágat; elhasitt elszakít. Elhasittottam a nadrágomat.
 hasmánt hason. Csak hasmánt tuttuk bēbuni alája.
 hasomfele egyik fele. Hasomfele az enyim.
 hász főggye földes padló.
 hászfőthuzó felmosó rongy.
 használ eszik, vesz belölle. Kínáláskor: Hasznájják bátron, met elég van.
 haszombér haszonbér. Kiattuk haszombérbe, met nincs ki mēgmüvejje.
 hatannyi sok. Hatannyit es mēgennék belölle.
 határpásztor: mezőőr.
 hátra, szólásban: elé s hátra előre, hátra, azaz céltalanul. Mit járkász itt elé s hátra!
 hátramozdított munkában ügyetlen, mást hátráltató. Nekém ne gyere ide hátramozdítottónak.
 hátrébb hátrább. Áj' hátrébb, no.
 hátrébbacska kissé hátrább.
 hátrunna, hátrunnét hátulról.
 hátul felől hátulról. Kerüjjeték hátul felől.
 hátussó hátulsó. Fogjad a hátussó felit.
 havazó havazás. Ne indujj el ebb' a naty havazásba.
 ház 1. ház. 2. szoba. Tēd bé a natyházba. Vid bé a belső házba.
 hazacsap hazaenged. Csap' haza a lovakot.
 haza járt otthon volt. A tennap haza jártam.
 haza huz ragaszkodik az otthonához. Pisti erőssen haza huz.
 haza vót otthon járt. A katonafijam két nap haza vót.
 ház büteje a ház két rövidebb oldala. Ott az ásó nē, a ház bütejinél.
 „házi szóttas“ köménymaglével ízesített, édesített házi pálinka bizalmas megnevezése.
 házas embēr nős férfi. Tiszlēségēs leján házas embērrel nem ál szóba.
 hazud hazudik. Ne higgy neki, met a'hhazud.
 hazukkutya hazug ember becsmérlo jelzōje. Te hazukkutya, te!
 hazunna, hazunnót hazulról.
 házsártos veszekedős. Be házsártos fehērnép.

- hěába v. hějába* hiába. *Hěába kéccinkéce, üsmerlek.* (Kétszínkedsz: alakoskodsz).
hedegü hegedű. *Miska bá csinált magának étü hedegüt.*
hedegül hegedül.
hěgyěsen sūt a nap, meredeken, delelőn áll.
hěgyěz hegyez: ceruzát, karót; a korcsolya hegyén jár a jégen; *běhěgyěz* kúposan vagy házfödélszerűen befejezi a asztagot. *Hěgyězze bé az asztagot, met jó az esső.*
he j hely, terület. *Nem nyomja alább a hejēt:* nem zavar senkit, senkinek sincs terhére.
hějába v. hěába hiába. *Hějába való, no, ne erőlless.*
hejbe szólásokban: időhat. nyomban: *ebb' a hejbe mēglész, ültő hejibe mēkcsinálta.*
hejibe helyében, helyette. *En az ő hejibe, oda semmēntem vóna.*
hejt helyben. *Új hejt, mondom.* Területen: *Egy darabka hejt mēkkapáltam az ágyást, de a föld igēn erős.*
hejtelenkēdik tréfálkozik, főként pajzánkodva. *Vēn embēr léttyire nem szęgyēlli ity hejtelenkēnni.*
hěktikás tődőbajos.
hektó 100 liter.
hěngér huncut, arcátlan gyermek; kutyapecér. *Csak fogjalak meg, te hěngér, met kiduvasztlak a bōrōdból.*
hěngērēdik gurul; *běhěngērēdik* legurul a lejtőn; *fělhěngērēdik* leesik a földre, lefekszik az ágyba. *Ha beteg vagy, hěngērēty fěl az ágyba.*
hěngērēdzsa bukfenc.
hěngērēdzsál bukfencezik. *Gyerték, hěngērēdzsájjunk a gyēpēn.*
hěntērēg hempereg. *Ne hěntērēgj a porba!*
heppen toppan, hirtelen leül. *Eppen vacsoráltak, mikor béheppentem hězzik. Beléheppent a divánba.*
hěrbatēa kamilla tea.
hěrdál tékozol. *Mind elhěrdálta a vagyonát.*
herré helyre. *Nem jó herré tētted, dugd el jó herré.*
hěrrēg mérgesít, ingerel, bosszant. *Ne hěrrēgj a kutyával, met mēgmar.*
hěrgěl mérgesít, uszít; *fělhěrgěl* felmérgesít, uszít. *Rěggelibe jól fělhěrgēltél.*
hěrgēlōdik mérgelődik. *Mit hěrgēlōdik, legyēn tēbb esze.*
hěrgēlōdnck civakodnak, ingerlik egymást. *Ne hěrgēlōggyeték örökké, iszēn rókonyok vattok. hěrgēt bosszant.*
Herkópáter határozatlan nagy tekintély. *Tōllem jōhet a Herkópáter ēs, met én akkor ēs kimondom az igazat.*
hermónika harmónika. *Vót neki ēgy gombos hěrmónikája.*
hermónikázik harmónikázik.
hěrnjó giliszta, hernyó. *Esső után teli van a föld hěrnjóval.*
hěrsęg hangutánzó szó, kb. recseg. *A bērētva hěrsęg a szakállamon.*
hěrsēktet hersegő hangot adva cszik. *Be jó foga van, hogy uty hěrsēkteti az almát. A lovak csēndbe hěrsēktettek.*
hětfü hétfő. *Vizbevető hětfü* húsvét hétfő.
hětfünn hétfőn. *Szengyörgyön hětfünn van a hetivásár.*
hetüs hetes. *Veszünk étü hathetüs malacot.*
hevēt sūt a nap hevesen sūt, tüzel.
hevitt kemencét füt; *mēkhevitt* befüti a kemencét.
hevittő kemence hevítésére szolgáló ágfa, összekötözött rőzse.
hězza hozzá. Számos ígéhez járul: *hězzaacsap, -fog, -huz, vesz stb.*
hězza se szagol fogalma sincs, nem ért hozzá.
hězzavész megüti, megveri, amit cslekszik, alaposan teszi.
hiborca híg sárlé, agyaglé a tapasztáshoz.
hiborcálni földet, agyagot vízzel keverni, hígítani. *Hiborcájja ēssze jól, ne legyen csomojkás.*
hideg ingēt visel aggódik, fél. *Hideg ingēt viseltem miánnad.*
hi jja, hilla hívja, hívta. *Küggyték, met hi jja az annya. Hitták a kössékházára. Siess, met apád hi.*
hi jja van hiányzik belőle. *Ennek ēgy ujnē hi jja van.*
hi ju, hi padlás. *Fogjunk galambot a hi juba. Odafel van a hiba.*
hi ju-fěljjáró padláslépcső.
hikpalacsinta hígpalcinta, megkülönböztetésül a *palacsintától*, mely csakis *kōtes* [keltetett] lehet, kenyértésztából.

hink-háng, hink-hánk haszontalan, szedte-vette. *Nem szeretém az ojan hink-hánk embért.*
hintő korpa vagy más, disznóhízalásra alkalmas őrelemény. *Fogy el a hintő.*
hót hire holtának híre. *Hót hirit kötötték s még ma és él.*
hirél híresztel; *elhirél* elhíresztel.
hiricél hörög. *Szégén gyermek, egész éjjén hiricélt.*
hirtelen indultatos, ingerlékeny. *Az őrmester hirtelen embér vót.*
hirtelennyibe hirtelen. *Hirtelennyibe asse tulta, mit mongyon.*
hitván sovány, rosszul táplált. *Van éty hitván lovik.*
hivu hív. *Fuss haza, anyád hivu.*
hizó hízásra fogott disznó.
hob hab. *Hobot ver a szája, ugy mond.*
hobos habos. *Mikor hobos a teteje, véd le a tüzről.*
hocca, hocca sza hozd csak, add csak ide. *Hocca sza ide a fészit.*
hocca s me te adod az árut, én adom az ellenértékét, hitelbe nem üzletelünk.
hocide hozd ide. *Hocide a kényeret.*
hód hold [terület]. *Tisz hód főggjik vót.*
hód hold, Hold. *Süt a hód.*
hódvilág holdvilág. *Hódvilág van, mēhece bátron.*
hódvilágon holdfényes éjszakán, még hajnal előtt. *A hódvilágon elindulunk, rēggelre odaérünk.*
hógomaja hógolyó.
hógomajázik hógolyózik.
hójagos mēggy nagyszemű meggy.
hójagos szemű nagy szemű. *A lejánnak szép nagy, hójagos széme vót.*
hojcós bal felől fogott ló.
homáj áttetsző felhőzet. *Mán két napja, hogy ijen homáj van.*
homájós felhős.
homp dombocska, túrás, hant.
hompol hantol; *fēlhompol* felhantol. *Hompolt fēl a pityóka tövit.*
homvaló otthon levő. *Jőjjenek a homvalók és, mind.*
hónap 1. hónap; 2. holnap. *Jöhecc hónap és, hónap utánn és.*
honcsok vakondok.
honcsoktúrás vakondtúrás. *Kaszálni és elig lehet a sok honcsoktúrástól.*
honn itthon, otthon. *Hon' vaitok-ē? Ki van honn?*
honnat, honnét, honnót honnan. *Honnót jösztok?*
hónyaj, hónyom ajja hónalj. *Még a hónyom ajjáik sem sem érsz, te hőrcsög.*
hopocál térdén lovagoltat. *Hopocájja az onokáját.*
hoppon marad lemarad valamiről. *Amejik leján sokat válogat, hoppon marad.*
hord. visel. *Az öregék székj harisnyát hortak.*
hordanak begyűjtik a gabonát. *Minden felé hordanak mán.*
hordás gabonaneműek beszállítása a mezőről a faluba. *Kalákásokot kel hini a hordásra.*
hordáskor gabonabegyűjtés idején. *Hordáskor született.*
hordoz terhes, másként viselő [1. ott].
horgad görbül; *elhorgad, mēkhorgad.* *Elhorgatt a szög.*
horgas görbe. *Nehezen fog a horgas ujjával.*
horgasina térdhajlata. *Reszketett a horgasina.*
horpac beesett hasú. *Má'nnem horpac a tehen, kigömböjödött.*
hosszason hosszasan, hosszú ideig. *Ne üjj oda hosszason.*
hosszuhus disznó bélszín.
hosszukó hosszukás. *Hosszukó feje van a gyermeknek.*
hosszul hosszabbodik. *Mán hosszul a nap.*
hót holt, halott; *mēkhót* meghalt. *Annyit ér min' hót lónn a patkó.*
hótkoros holdkóros. *Az a hótkoros és mos' jő ide.*
hótszén kialudt parázs. *Fēlirtuk a falra hótszénnel.*
hozatal egy fuvar. *Ety hozatal nem lēssz elég.*
hőbörcös gödröcskés, nem síma felületű. *A kövérséktől hőbörcös a comja.*
hőjc lovat balra terelő szó. *Hőjc, Pali, hőjc!*
hőrpent hőrpint.
hőrpöl szürcsöl. *Min' bēhőrpölte a tejet.*

*hövejk hüvelyk. Rëjaváktam a kalapáccsal a hövejkémre.
 hövejkuj hüvelyk ujj.
 hubri szeleburdi. Ne légy ojan hubri!
 hugy vizelet.
 hugyos „pisis“. Mét szeretlek uty te hugyos lëjanka!
 hugyoz vízel.
 huj ne disznókergető szó. Huj ne, fëldötíték a mostlékot.
 hullás fáról magától lehullott érett gyümölcs. Szëggýték fël a hullást, mëkfözzük a disznóknak.
 hullás alma hullott, nem szedett alma. Van eladó, igaz, csak hullás alma.
 huncutul huncut módon, módra. Bécsapott huncutul.
 hunyori sűrűn hunyorgató szemű ember.
 húrol belet kifordítva kés fokával tisztít, vakar; mëkhurol. Elëbb a kolbásznak valót hurojjátok
 mëg.
 hurut köhög. Ne huruss az orcámba! Jól hurucc.
 husét húsvét. Husétba lëssz az esküvőjik.
 husz ki a házból ostromolva kér. Husz ki a házból ëty korcsójáétt.
 hüz 1. hüz. 2. iszik /nyakas üvegből/. 3. épít /emel/. 4. alszik. 5. ragaszkodik. Huz a háshoz.
 6. nyom a mérlegen. A buza jól huz.
 huzalkodik kötekedik. Örökké huzalkodik velem.
 huzul összehúzza magát; béhuzul elrejtőzik. Béhuzultam a kapu kózi; mëkhuzul menedékhelyre
 húzódik. Mëkhuzultam a fa alatt.
 hümmöktel „ühümmel“ felel, szepeg; Lajozs bá csak hümmöktetëtt. Nekëm ne hümmöktess.
 hüppög sírás után a gyermek levegőért kapkod. Töllem hüppökhecc estig ës.
 hüppögés sírás utáni csuklás. Elég légyën a hüppögëzsből.
 hütës, hütös felesküdt, esküdt.
 hütës társ, hütös társ hitvestárs. Az én jó hütës társam ithagyott.
 hütët tesz esküt tesz. Hütët tészëk az életëmre.*

Rezumat

Autorul publica în continuare /literale G—H/ unele expresii populare folosite în localitatea Reçi /jud. Covasna/.